

Историјски институт Београд
Institute of History Belgrade

SAPIENZA
UNIVERSITÀ DI ROMA

Универзитет Сапиенца Рим
Sapienza University Rome

Међународна научна конференција

РАТ, МИР И ОБЛИКОВАЊЕ НАЦИЈА (1853–1918)

International Scientific Conference

WAR, PEACE AND NATION-BUILDING (1853–1918)

18–19. јун 2019.
Српска академија
наука и уметности
Сала 2

June 18th–19th, 2019
Serbian Academy
of Sciences and Arts
Hall 2

ПРОГРАМ / PROGRAM

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР

академик Михаило Војводић (редовни члан САНУ)
проф. др Мира Радојевић (дописни члан САНУ)
проф. др Александар Растовић (Историјски институт Београд)
др Петар В. Крестић (Историјски институт Београд)
др Срђан Рудић (Историјски институт Београд)
др Биљана Вучетић (Историјски институт Београд)
др Владимир Јовановић (Историјски институт Београд)
проф. др Антонело Бјађини (Unitelma, Универзитет Сапиенца, Рим)
проф. др Лука Микелета (Универзитет Сапиенца, Рим)
проф. др Алесандро Сађоро (Универзитет Сапиенца, Рим)
проф. др Андреа Картени (Центар СЕМАС, Универзитет Сапиенца, Рим)

ORGANIZING COMMITTEE

Academician Mihailo Vojvodić (full member of the SASA)
Prof. Mira Radojević (corresponding member of the SASA)
Prof. Aleksandar Rastović (Institute of History Belgrade)
Dr Petar V. Krestić (Institute of History Belgrade)
Dr Srdjan Rudić (Institute of History Belgrade)
Dr Biljana Vučetić (Institute of History Belgrade)
Dr Vladimir Jovanović (Institute of History Belgrade)
Prof. Antonello Biagini (Unitelma, Sapienza University Rome)
Prof. Luca Micheletta (Sapienza University Rome)
Prof. Alessandro Saggioro (Sapienza University Rome)
Prof. Andrea Carteny (CEMAS, Sapienza University Rome)

Уторак , 18. јун 2019, 10.00 сати
Сала 2, САНУ
Tuesday, June 18th 2019, 10.00 a.m
SASA, Hall 2

ОТВАРАЊЕ СКУПА OPENING CEREMONY

Поздравне речи:
Welcome Addresses:

академик Михаило Војводић (редовни члан САНУ)
Academician Mihailo Vojvodić (full member of the SASA)

Проф. Андреа Картени,
директор Центра СЕМАС Универзитета Сапиенца
Prof. Andrea Carteny,
director of CEMAS centre Sapienza University

Др Срђан Рудић,
директор Историјског института
Srđan Rudić, Ph.D,
director of the Institute of History

* * *

Мира Радојевић
ПИТАЊЕ СРПСКЕ НАЦИОНАЛНЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ
У ВРЕМЕ СТВАРАЊА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ДРЖАВЕ 1918. ГОДИНЕ
Mira Radojević
THE SERBIAN NATIONAL INTEGRATION QUESTION
AT THE TIME OF THE CREATION OF THE YUGOSLAV STATE 1918

Andrea Carteny
ITALIAN ÉLITES BETWEEN WAR AND POST WAR NATIONALISMS:
FROM THE ROME PACT (1918) TO THE FIUME ENDEAVOUR (1919-20)
Андреа Картени
ИТАЛИЈАНСКЕ ЕЛИТЕ ИЗМЕЂУ РАТНИХ И ПОСЛЕРАТНИХ НАЦИОНАЛИЗАМА:
ОД РИМСКОГ СПОРАЗУМА (1918) ДО ПОХОДА НА РИЈЕКУ (1919–20)

Пауза – Break

Уторак , 18. јун 2019, 12.00 сати
Сала 2, САНУ
Tuesday, June 18th 2019, 12.00 a.m
SASA, Hall 2

ПРВА СЕДНИЦА – FIRST SESSION

Председавајући: Биљана Вучетић, Андреа Картени
Moderators: Biljana Vučetić, Andrea Carteny

Gábor Demeter

THE ROLE OF ETHNIC MAPPING IN NATION-BUILDING AND ITS INFLUENCE ON POLITICAL DECISION-MAKING ACROSS THE BALKAN PENINSULA (1840S-1910S)

Габор Деметер

УЛОГА ЕТНИЧКОГ МАПИРАЊА У ОБЛИКОВАЊУ НАЦИЈА И УТИЦАЈ НА ДОНОШЕЊЕ ПОЛИТИЧКИХ ОДЛУКА ШИРОМ БАЛКАНСКОГ ПОЛУОСТРВА
(ОД '40. ТИХ ГОДИНА 19. ВЕКА ДО ПОЧЕТКА 20. ВЕКА)

Roumiana Preshlenova

A SILENT WAR AFTER THE PEACE. BULGARIA IN 1878-1879.

Румјана Прешленова

ТИХИ РАТ НАКОН МИРА. БУГАРСКА 1878–1879.

Giordano Altarozzi

ITALIAN INFLUENCES ON ROMANIAN NATION-BUILDING (SECOND HALF OF 19TH CENTURY)

Ђордано Алтароци

ИТАЛИЈАНСКИ УТИЦАЈ НА ОБЛИКОВАЊЕ РУМУНСКЕ НАЦИЈЕ
(ДРУГА ПОЛОВИНА 19. ВЕКА)

Alessandro Vagnini

THE MANY WAYS TO SEE THE NATION.

LIBERALS AND CONSERVATIVES IN ROMANIA 1914-1918

Алесандро Вањини

РАЗЛИЧИТИ НАЧИНИ ВИЂЕЊА НАЦИЈЕ.

ЛИБЕРАЛИ И КОНЗЕРВАТИВЦИ У РУМУНИЈИ 1914–1918.

Александар Животић

ОРГАНИЗАЦИЈА „УЈЕДИЊЕЊЕ ИЛИ СМРТ“ И СРПСКА НАЦИОНАЛНА ИДЕЈА. ИСТОРИОГРАФСКИ МИТОВИ И КОНТРОВЕРЗЕ

Aleksandar Životić

ORGANISATION “UNIFICATION OR DEATH” AND THE SERBIAN NATIONAL IDEA.
HISTORIOGRAPHICAL MYTHS AND CONTROVERSIES

Дискусија – Discussion

Уторак , 18. јун 2019, 16.00 сати
Сала 2, САНУ
Tuesday, June 18th 2019, 4.00 p.m
SASA, Hall 2

ДРУГА СЕДНИЦА – SECOND SESSION

Председавајући: Александра Вулетић, Алесандро Вањини
Moderators: Aleksandra Vuletić, Alessandro Vagnini

Биљана Вучетић, Владимир Јовановић
КРАЈПУТАШИ И НАЦИОНАЛНИ ИДЕНТИТЕТ У СРБИЈИ 19. ВЕКА
Biljana Vučetić, Vladimir Jovanović
ROADSIDE MEMORIALS AND NATIONAL IDENTITY IN 19TH CENTURY SERBIA

Љубодраг П. Ристић
ПАРИСКИ МИР 1856. ГОДИНЕ И МЕЂУНАРОДНИ ПОЛОЖАЈ КНЕЖЕВИНЕ СРБИЈЕ
Ljubodrag P. Ristić
THE TREATY OF PARIS OF 1856 AND SERBIA'S INTERNATIONAL POSITION

Александар Растовић
БРИТАНСКА ШТАМПА О СРБИЈИ 1890–1895.
(НА ОСНОВУ ИЗВЕШТАЈА СРПСКОГ ПОСЛАНСТВА У ЛОНДОНУ)
Aleksandar Rastović
BRITISH PRESS ON SERBIA 1890-1895
(BASED ON REPORTS OF SERBIAN LEGATION IN LONDON)

Радомир Ј. Поповић
ВОЈСКА И НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА КНЕЖЕВИНЕ СРБИЈЕ СРЕДИНОМ 19. ВЕКА
Radomir J. Popović
THE ARMY AND NATIONAL POLICY OF THE PRINCIPALITY OF SERBIA
IN THE MID-19TH CENTURY

Ненад Нинковић
СРПСКИ ВОЈНИЦИ ИЗ СРЕМА ТОКОМ ВЕЛИКОГ РАТА
Nenad Ninković
SERBIAN SOLDIERS FROM SREM DURING THE GREAT WAR

Пауза – Break

Председавајући: Ана Столић, Румјана Прешленова

Moderators: Ana Stolić, Rumiana Preshlenova

Lidia Pahomova

**RUSSIAN DOCUMENTS ON BOSNIA AND HERZEGOVINA
IN THE EARLY YEARS OF AUSTRO-HUNGARIAN OCCUPATION, 1878–1881**

Лидија Пахомова

РУСКИ ИЗВОРИ О БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

У ПРВИМ ГОДИНАМА АУСТРО-УГАРСКЕ ОКУПАЦИЈЕ 1878–1881

Fabio L. Grassi

OTTOMAN DEMOGRAPHIC ENGINEERING BEFORE AND DURING WWI

Фабио Л. Граси

ОСМАНСКИ ДЕМОГРАФСКИ ИНЖЕЊЕРИНГ ПРЕ И ТОКОМ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА

Roberto Sciarone

**THE OTTOMAN EMPIRE AND THE GREAT WAR IN THE PAPERS OF THE ITALIAN
MILITARY ATTACHE IN CONSTANTINOPLE, ERNESTO MOMBELLI**

Роберто Шароне

ОСМАНСКО ЦАРСТВО И ВЕЛИКИ РАТ У ДОКУМЕНТИМА ИТАЛИЈАНСКОГ

ВОЈНОГ АТАШЕА У ЦАРИГРАДУ, ЕРНЕСТА МОМБЕЛИЈА

Горан Васин

НАЦИОНАЛНИ ИДЕНТИТЕТ СРБА У ХАБЗБУРШКОЈ МОНАРХИЈИ ПОЧЕТКОМ 20. ВЕКА

Goran Vasin

NATIONAL IDENTITY OF THE SERBS IN THE HABSBURG MONARCHY

AT THE BEGINNING OF THE 20TH CENTURY

Милун Стијовић

**БОРБА СРПСКОГ НАРОДА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ ЗА ОЧУВАЊЕ
НАЦИОНАЛНОГ ИДЕНТИТЕТА ПОД ТУРСКОМ ВЛАШЋУ**

Milun Stijović

STRUGGLE OF THE SERBIAN PEOPLE IN KOSOVO AND METONIJA

FOR THE PRESERVATION OF NATIONAL IDENTITY UNDER TURKISH RULE

Giussepe Motta

CHARITY IN TIME OF WAR. THE JOINT DISTRIBUTION COMMITTEE IN RUSSIA

Ђузепе Мота

МИЛОСРЂЕ У ДОБА РАТА. ЗАЈЕДНИЧКИ ДОБРОТВОРНИ ФОНД У РУСИЈИ

Д и с к у с и ј а – Discussion

Среда, 19. јун 2019, 10.00 сати
Сала 2 САНУ
Wednesday, June 19th, 10.00 a.m.
SASA, Hall 2

ЧЕТВРТА СЕДНИЦА – FOURTH SESSION

Председавајући: Јована Шалјић, Фабио Л. Граси

Moderators: Jovana Šaljić, Fabio L. Grassi

Јелена Радосављевић

БУГАРСКО ЦРКВЕНО ПИТАЊЕ И ОБЛИКОВАЊЕ НАЦИЈА 1870–1878.

Jelena Radosavljević

BULGARIAN CHURCH ISSUE AND NATION BUILDING 1870–1878

Vemund Aarbakke

**WESTERN THRACE IN A THREE-WAY CONTEST BETWEEN BULGARIA,
GREECE AND THE OTTOMAN EMPIRE 1912-1920**

Вемунд Арбаке

ЗАПАДНА ТРАКИЈА КАО ПРЕДМЕТ НАДМЕТАЊА БУГАРСКЕ,
ГРЧКЕ И ОСМАНСКОГ ЦАРСТВА 1912–1920.

Krisztián Csaplár-Degovics

**THE POLICY OF THE PROVISIONAL GOVERNMENT OF VLORA BETWEEN
DECEMBER 1912 AND APRIL 1913**

Кристијан Чаплар Дегович

ПОЛИТИКА ПРИВРЕМЕНЕ ВЛАДЕ У ВАЛОНИ ИЗМЕЂУ
ДЕЦЕМБРА 1912. И АПРИЛА 1913.

Биљана Стојић

**МЕЂУНАРОДНА ДИМЕНЗИЈА ЛОКАЛНОГ ПРОБЛЕМА: СРПСКЕ ТЕЖЊЕ
НАСУПРОТ ИТАЛИЈАНСКИМ ИНТЕРЕСИМА У АЛБАНИЈИ (1912–1914)**

Biljana Stojić

INTERNATIONAL DIMENSION OF A LOCAL PROBLEM: SERBIAN ASPIRATIONS
VERSUS ITALIAN INTERESTS IN ALBANIA (1912–1914)

Arpad Hornyak

**A DOCUMENT OF NATION-BUILDING AND STATE DISINTEGRATION:
THE BELGRADE MILITARY CONVENTION OF NOVEMBER 13, 1918.**

Арпад Хорњак

ДОКУМЕНТ О ОБЛИКОВАЊУ НАЦИЈА И ДЕЗИНТЕГРАЦИЈИ ДРЖАВЕ:
БЕОГРАДСКА ВОЈНА КОНВЕНЦИЈА ОД 13. НОВЕМБРА 1918.

Пауза – Break

ПЕТА СЕДНИЦА – FIFTH SESSION

Председавајући: Александар Растовић, Ђордано Алтароци

Moderators: Aleksandar Rastović, Giordano Altarozzi

Georgeta Fodor, Maria Tătar–Dan

FOR THE HEALTH OF THE NATION: CROSSING GENDER BORDERS IN ROMANIA AFTER THE GREAT WAR

Георгета Фодор, Марија Татар-Дан

ЗА ЗДРАВЉЕ НАЦИЈЕ: ПРЕЛАЖЕЊЕ РОДНИХ ГРАНИЦА У РУМУНИЈИ НАКОН ВЕЛИКОГ РАТА

Ана Столић

“НОВА ЖЕНА” И “DONNA NUOVA”: ПРОЦЕСИ ПОЛИТИЗАЦИЈЕ И НАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ ЖЕНА У СРБИЈИ И ИТАЛИЈИ (1912-1921)

Ana Stolić

“NOVA ŽENA” AND “DONNA NUOVA”: THE PROCESSES OF POLITICIZATION AND NATIONALIZATION OF WOMEN IN SERBIA AND ITALY (1912–1921)

Јована Шаљић

КЊИЖЕВНОСТ У СЛУЖБИ НАЦИЈЕ: КАКО ЈЕ НАСТАЛО „ПОБРАТИМСТВО“

Jovana Šaljić

LITERATURE IN SERVICE OF THE NATION: HOW WAS “POBRATIMSTVO” CREATED

Александра Вулетић

СТАТИСТИКА КАО СРЕДСТВО НАЦИОНАЛНЕ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ У СРБИЈИ (СА ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА ИТАЛИЈУ)

Aleksandra Vuletić

THE STATISTICS AS A MEANS OF NATIONAL REPRESENTATION IN SERBIA (WITH SPECIAL REFERENCE TO ITALY)

Момир Самарџић

ЗЕМЉОРАДЊА КАО ПАРАДИГМА РАЗВОЈНИХ ИЗАЗОВА СРБИЈЕ У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ 19. ВЕКА

Momir Samardžić

FARMING AS A PARADIGM OF DEVELOPMENT CHALLENGES OF SERBIA IN THE SECOND HALF OF THE 19TH CENTURY

Гордана Гарић Петровић

РЕГИОНАЛНЕ СПЕЦИФИЧНОСТИ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ У СРБИЈИ: СТАРИ И НОВИ КРАЈЕВИ (1878–1912)

Gordana Garić Petrović

REGIONAL SPECIFICITIES OF AGRICULTURAL PRODUCTION IN SERBIA: OLD AND NEW REGIONS (1878–1912)

Дискусија – Discussion

Завршна реч – Conclusion

СПИСАК УЧЕСНИКА – LIST OF PARTICIPANTS

Проф. др Ђордано Алтароци (Универзитет „Петру Мајор“, Тарг Муреш, Румунија)
Prof. Giordano Altarozzi (“Petru Maior” University of Tîrgu Mureş, Romania)

Проф. др Вемунд Арбаке (Аристотелов универзитет, Солун, Грчка)
Prof. Vemund Aarbakke (Aristotle University, Thessaloniki, Greece)

Проф. др Алесандро Вањини (Универзитет Сапиенца, Рим, Италија)
Prof. Alessandro Vagnini (Sapienza University, Rome, Italy)

Проф. др Горан Васин (Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, Србија)
Prof. Goran Vasin (Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Serbia)

Др Александра Вулећић (Историјски институт, Београд, Србија)
Dr Aleksandra Vuletić (Institute of History Belgrade, Serbia)

Др Биљана Вучетић (Историјски институт, Београд, Србија)
Dr Biljana Vučetić (Institute of History Belgrade, Serbia)

Др Гордана Гарић Петровић (Историјски институт, Београд, Србија)
Dr Gordana Garić Petrović (Institute of History Belgrade, Serbia)

Проф. др Фабио Л. Граси (Универзитет Сапиенца, Рим, Италија)
Prof. Fabio L. Grassi (Sapienza University, Rome, Italy)

Др Габор Деметер (Институт за историју Мађарске академије наука, Будимпешта, Мађарска)
Dr Gábor Demeter (Institute of History of Hungarian Academy of Sciences, Budapest, Hungary)

Проф. др Александар Животић (Филозофски факултет, Универзитет у Београду, Србија)
Prof. Aleksandar Životić (Faculty of Philosophy, University of Belgrade, Serbia)

Др Владимир Јовановић (Историјски институт, Београд, Србија)
Dr Vladimir Jovanović (Institute of History Belgrade, Serbia)

Проф. др Андреа Картени (Центар CEMAS, Универзитет Сапиенца, Рим, Италија)
Prof. Andrea Carteny (CEMAS centre Sapienza University, Rome, Italy)

Проф. др Ђузепе Мота (Универзитет Сапиенца, Рим, Италија)
Prof. Giuseppe Motta (Sapienza University, Rome, Italy)

Проф. др Ненад Нинковић (Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, Србија)
Prof. Nenad Ninković (Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Serbia)

Др Лидија Пахомова (Институт за словенске студије Руске академије наука, Москва, Русија)
Dr Lydia Pakhomova (Institute of Slavic Studies of the Russian Academy of Sciences, Moscow, Russia)

Др Радомир Ј. Поповић (Историјски институт, Београд, Србија)
Dr Radomir J. Popović (Institute of History Belgrade, Serbia)

Проф. др Румјана Прешленова (Институт за балканске студије Бугарске академије наука, Софија, Бугарска)
Prof. Roumiana Preshlenova (Institute of Balkan Studies of the Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bulgaria)

Проф. др Мира Радојевић (дописни члан Српске академије наука и уметности, Београд, Србија)
Prof. Mira Radojević (corresponding member of the Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade, Serbia)

Јелена Радосављевић, МА (Историјски институт, Београд, Србија)
Jelena Radosavljević, MA (Institute of History Belgrade, Serbia)

Проф. др Александар Растовић (Историјски институт, Београд, Србија)
Prof. Aleksandar Rastović (Institute of History Belgrade, Serbia)

Др Љубодраг П. Ристић (Балканолошки институт Српске академије наука и уметности, Београд, Србија)
Dr Ljubodrag P. Ristić (Institute for Balkan Studies of the Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade, Serbia)

Проф. др Момир Самарџић (Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, Србија)
Prof. Momir Samardžić (Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Serbia)

Милун Стијовић (Историјски институт, Београд, Србија)
Milun Stijović (Institute of History Belgrade, Serbia)

Др Биљана Стојић (Историјски институт, Београд, Србија)
Dr Biljana Stojić (Institute of History Belgrade, Serbia)

Др Ана Столић (Историјски институт, Београд, Србија)
Dr Ana Stolić (Institute of History Belgrade, Serbia)

Др Марија Татар-Дан (Универзитет „Петру Мајор“, Тарг Муреш, Румунија)
Dr Maria Tătar–Dan (“Petru Maior” University of Tirgu Mureş, Romania)

Др Георгета Фодор (Универзитет „Петру Мајор“, Тарг Муреш, Румунија)
Dr Georgeta Fodor (“Petru Maior” University of Tirgu Mureş, Romania)

Проф. др Арпад Хорњак (Универзитет у Печују, Мађарска)
Prof. Arpad Hornyak (University of Pecs, Hungary)

Др Кристијан Чаплар-Дегович (Институт за историју Мађарске академије наука, Будимпешта, Мађарска)
Dr Krisztián Csaplár-Degovics (Institute of History of Hungarian Academy of Sciences, Budapest, Hungary)

Др Јована Шаљић (Историјски институт, Београд, Србија)
Dr Jovana Šaljić (Institute of History Belgrade, Serbia)

Др Роберто Шароне (Универзитет Сапиенца, Рим, Италија)
Dr Roberto Sciarone (Sapienza University, Rome, Italy)

Међународна научна конференција **РАТ, МИР И ОБЛИКОВАЊЕ НАЦИЈА (1853–1918)**
International Scientific Conference **WAR, PEACE AND NATION-BUILDING (1853–1918)**

18–19. јун 2019. Српска академија наука и уметности, Сала 2
June 18th–19th, 2019 Serbian Academy of Sciences and Arts, Hall 2